

Forsknings- och innovationskontoret
Sigridur Beck, forskningsrådgivare
Sigridur.beck@gu.se

2018-06-25
Dnr NR 2018/63

Universitetskanslerämbetet
UKÄ registrerings nr: 111-331-17

Remiss gällande rapporten Kvalitetssäkring av forskning. Rapportering av ett regeringsuppdrag (2018:2)

Göteborgs universitet har anmodats lämna synpunkter på UI-Äs rapport Kvalitetssäkring av forskning. Rapportering av ett regeringsuppdrag (2018:2 R) och dess slutsatser senast 29 juni 2018.

Universitetets svar har beretts av forskningsrådgivare och kvalitetssamordnare i samråd med vicerektorer för forskning, utbildning och samverkan. Samtliga fakulteter och institutioner samt andra berörda enheter har fått möjlighet att inkomma med synpunkter. Remissen har diskuterats i universitetets forskningsnämnd och därefter fastslagits av rektor.

Nedan redovisas Göteborgs universitets yttrande. Det inleds med övergripande synpunkter och därefter följer en mer ingående redovisning av universitetets synpunkter på delen Bedömningar och fortsatt utvecklingsarbete.

Sammanfattning och övergripande synpunkter

Göteborgs universitet välkomnar ett sammanhållet kvalitetsutvärderingssystem som tar hänsyn till en komplett akademisk miljö, vilken inkluderar utbildning, forskning och samverkan. Universitetet välkomnar likaledes UKÄs ställning att det är lärosäten som är ytterst ansvariga för att säkerställa att forskning håller hög kvalitet och att det är UKÄs uppgift att granska de kvalitetssystem som finns vid lärosäten. Göteborgs universitet delar därför UKÄs bedömning att forskning och samverkan bör utvärderas inom ramen för komponenten granskning av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete. UKÄ menar också att granskning av forskningens kvalitetssäkring i vissa delar skulle kunna ingå i komponenten tematiska utvärderingar. Denna uppfattning delar inte Göteborgs universitet. Det är tillräckligt att inkludera UKÄ:s nya uppdrag i komponenten granskning av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete.

Många lärosäten har utvecklat och utvecklar för närvarande system för granskning av sin forskningskvalitet. Det är av största vikt att UKÄ tar hänsyn till och tillvaratar det underlag

som redan finns genererat som effekt av dessa system. Dubbelarbete och tung arbetsbörda i samband med självvärdering m.m. måste i möjligaste mån undvikas. Vidare menar Göteborgs universitet att planerade utbildningsutvärderingar bör utgå och komponenten reserveras för användning på förekommen anledning. Det nationella kvalitetssäkringssystemet bör innebära att lärosätena får fullt ansvar för utvärdering av utbildning och forskning.

Forsknings- och innovationskontoret
Sigridur Beck, forskningsrådgivare
Sigridur.beck@gu.se

2018-06-25
Dnr NR 2018/63

Forskning och utbildning hör ihop. Men strukturen för att utvärdera kvalitetssäkringssystemen måste inte nödvändigtvis hämtas från utvärdering av utbildning. Forskning och utbildning följer delvis olika processer och kan därför ha delvis olika bedömningsområden. Huruvida granskning av kvalitetssystem för utbildning respektive forskning ska genomföras samtidigt, bör därför också utredas vidare.

UKAs rapport inleds med en gedigen sammanfattning av internationella kvalitetssystem för forskning och menar att exempelvis Nederländernas Standard Evaluation Protocol (SEP) skulle kunna användas i UKÄ:s förestående granskning. UKÄ återkommer dock inte till detta i sitt konkreta förslag.

UKÄ föreslår att använda sig av sanktionen att öka antal forskarutbildningsutvärderingar som konsekvens av ett bristfälligt kvalitetssäkringsarbete för forskning. Detta avvisar Göteborgs universitet bestämt eftersom det inte finns en tydlig relation mellan forskarutbildning och kvalitetssäkring av forskning.

Flera förslag som presenteras i rapporten kräver ytterligare utredningar, vilket också UKÄ uttrycker. Göteborgs menar därför att pilotprojekt påbörjas i nästa cykel — dvs. från 2023.

Göteborgs universitet ställer sig på en övergripande nivå positiv till ett gemensamt ramverk utifrån de befintliga internationella ramverk som finns, t ex European Charter for researchers samt Code of Conduct for Research Integrity. Det förslag som presenterades på SUHF:s konferens den 14 maj kan vara en bas att utgå ifrån, men det är viktigt att klargöra vilken roll ett sådant ramverk skulle ha i ett framtida granskningssystem.

Synpunkter på delen Bedömningar och fortsatt utvecklingsarbete i rapporten Kvalitetssäkring av forskning

UKÄ. • Huvudansvaret för att forskningen håller hög kvalitet vilar på lärosätet och UKÄ:s uppgift är att, genom sina granskningar, säkerställa att lärosätet tar detta ansvar och främjar högforskningskvalitet.

Göteborgs universitet instämmer. Det är centralt att UKÄ:s granskningar värnar lärosätenas autonomi och forskningens frihet. Övergripande utgångspunkt bör för granskningen således vara att understödja lärosätets egna mål och högskolelagens paragraf 6.

UKÄ. • Granskning av forskningens och utbildningens kvalitetssäkring bör ske inom ramarna för komponenten granskning av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete.

Göteborgs universitet instämmer men med följande kommentarer:

Enhetlighet och integrering av forskning och utbildning gällande kvalitetssäkring är en god föresats men då utbildning och forskning följer olika logiker bör också dessa olikheter tas hänsyn till vid en granskning av lärosätenas kvalitetssystem för forskning.

Forsknings- och innovationskontoret
Sigridur Beck, forskningsrådgivare
Sigridur.beck@gu.se

2018-06-25
Dnr NR 2018/63

Göteborgs universitet ser inte att IJKÄ, trots gediget arbete i att undersöka hur kvalitetssäkring sker internationellt, i tillräckligt hög grad tagit vara på de goda exempel man funnit. Istället verkar UKÄ:s bedömningsgrunder gällande kvalitetssäkring av utbildning vara överordnad som utgångspunkt. Det är svårt att säga att de bedömningsområden som utvecklats för utbildning inte skulle vara viktiga, men samtidigt är det inte självklart att de direkt ska överföras för motsvarande granskning vad gäller forskning.

Göteborgs universitet menar att det är mycket viktigt med god förberedelse för denna typ av utvärdering. Inhämta därför mer kunskap om lärosätenas kvalitetssystem under nuvarande cykel och f01tsätt utveckla modellen. Göteborgs universitet menar att pilotprojekt och skarpa granskningar inte bör genomföras förrän i nästa cykel, dvs. från 2023.

UKÄ. • UKA ser positivt på framtagandet av ett nationellt ramverk för kvalitetssäkring av forskning

Göteborgs universitet menar att det kan vara positivt med ett nationellt ramverk som utarbetas av lärosätena men menar att det måste klargöras hur relationen mellan ramverket och UKÄs egna bedömningsområden och grunder i så fall ska se ut. Rollerna måste definieras tydligt.

UKÄ. • Jämställdhet är en viktig kvalitetsfråga som bör granskas inom ramarna för uppdraget att kvalitetssäkrarforskning.

Göteborgs universitet är överens med UKÄ om att jämställdhet är en viktig kvalitetsfråga men menar att det är viktigt att inte se jämställdhet som ett separat bedömningsområde utan som en given del i det övergripande kvalitetssystemet.

UKÄ. • Ett student- och doktorandperspektiv bör inkluderas i granskningen av forskningens kvalitetssäkring.

Göteborgs universitet instämmer.

UKÄ. • Forskningens samverkan och forskningens nyttiggörande bör inkluderas i granskningen av forskningens kvalitetssäkring.

Göteborgs universitet instämmer men vill betona att det inte främst är arbetslivsperspektivet som behöver utvecklas i relation till forskningens kvalitetssäkring utan snarare samverkan och

forskningens relevans och nyttiggörande som bör tydliggöras. I detta sammanhang är det värt att ta vara på internationella erfarenheter, exempelvis från Nederländernas Standard Evaluation Protocol. Göteborgs universitet menar att samverkan inte ska granskas separat utan i relation till forskning och utbildning, och då utifrån hur lärosätena kvalitetssäkrar samverkan och nytta i sina kvalitetssystem.

Forsknings- och innovationskontoret
Sigridur Beck, forskningsrådgivare
Sigridur.beck@gu.se

2018-06-25
Dnr NR 2018/63

UKÄ: UKÄ:s granskningar av forskningens kvalitetssäkring bör bygga på såväl kvantitativa som kvalitativa underlag

Göteborgs universitet vill betona att vad gäller kvantitativa underlag/indikatorer ska granskningen enbart handla om lärosätets analys av och förhållningssätt till kvantitativa uppgifter. Som tydligt uttalas i UKÄ:s rapport är syftet att granska lärosätenas kvalitetssäkring av forskning, inte forskningskvalitet i sig.

UKÄ vill undersöka möjligheten att bryta ned VR:s indikatorer på lärosätetsnivå och använda som underlag i den kommande granskningen. Göteborgs universitet vill här mana till eftertanke eftersom användande av indikatorer tenderar att bli normerande och ge oönskade styrningseffekter. Dessutom finns risken att granskningen genom användande av indikatorer går mot bedömning av forskningskvalitet snarare än lärosätenas metoder för att säkra hög forskningskvalitet.

UKÄ. • Granskning av forskningens kvalitetssäkring bör göras av oberoende bedömaregrupper bestående av sakkunniga från högskolesektorn samt representanter för studenter, doktorander och arbetsliv

Göteborgs universitet instämmer vad gäller att bedömare av forskningens kvalitetssäkring i huvudsak bör vara sakkunniga med god kännedom om forskning och kvalitetssäkring av forskning. Termen arbetsliv är i detta sammanhang problematisk, då det snarare handlar om kompetens inom samverkan och nyttiggörande.

Att använda olika paneler för forskning och utbildning är att föredra eftersom det delvis är olika kompetenser som är nödvändiga och att bedömningsområdet annars blir orimligt omfattande. Om någon eller några bedömare anses ha tillräcklig kompetens för att delta i båda granskningarna är det fullt möjligt, och gagnar de delar av systemet som kan hållas samman. Huruvida granskning av kvalitetssystem för utbildning respektive forskning ska genomföras samtidigt, bör också utredas vidare.

UKÄ. • En fördjupad granskning av forskningens kvalitetssäkring bör utgöra del av den granskning UKÄ genomför i syfte att säkerställa att lärosätenas kvalitetssäkringsarbete förmår fånga upp eventuella brister samt främjar hög kvalitet i forskning

Göteborgs universitet instämmer.

UKÄ. • Den granskning av forskningens kvalitet som sker vid lärosätet ska vara systematisk och leda till kvalitetshöjande åtgärder

Detta stämmer överens med Göteborgs universitets intentioner men universitetet vill uppmärksamma följande: Även om systematik är viktig, får det inte tolkas som att kvalitetssäkring behöver ske på samma sätt från gång till gång, eller mellan ett lärosätets olika delar. Hänsyn måste tas till kvalitetskulturen. Forskningens förnyelse är en viktig kvalitetsdimension. Om UKÄ:s granskningar

2018-06-25
Dnr NR 2018/63

Forsknings- och innovationskontoret
Sigridur Beck, forskningsrådgivare
Sigridur.beck@gu.se

ensidigt betonar åtgärdande av brister snarare än utveckling baserat på nytänkande, kan det påverka lärosätenas inre arbete i negativ riktning.

UKÄ. • Ett negativt utfall i UKÄ:s granskning av forskningens kvalitetssäkring kan leda till ett utökat antal utvärderingar på forskarutbildningsnivå.

Göteborgs universitet har starka invändningar mot denna typ av sanktion eftersom brister i kvalitetssäkring av forskning knappast kan relateras till utbildning på forskarnivå.

Om lärosätet inte har åtgärdat brister i sitt system för kvalitetssäkring av forskning efter två år efter ifrågasättande, bör UKÄ istället följtsätta med årliga uppföljningar. Intensiv uppföljning kommer att utgöra en tillräcklig sanktion i sig och motivera lärosätet att snarast möjligt och med alla medel återupprätta sitt rykte.

Göteborgs universitet vill under denna punkt även påpeka att den förestående granskningens betygsskala inte nämns i UKA-rapporten. Göteborgs universitet anser att det är mer positivt ur ett utvecklingsperspektiv med en kvalitativ återkoppling med rekommendationer och förbättringsförslag, än ett förenklat omdöme så som ett betygssystem skulle innebära.

Avslutning och fortsatt utvecklingsarbete

Göteborgs universitet välkomnar fortsatta dialoger.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Eva Wiberg".

Eva Wiberg

Rektor